

Rättsfallssamlingen

Mål C-527/12

**Europeiska kommissionen
mot
Förbundsrepubliken Tyskland**

”Fördragsbrott — Statligt stöd som är oförenligt med den inre marknaden — Skyldighet att återkräva stöd — Artikel 108.2 FEUF — Förordning (EG) nr 659/1999 — Artikel 14.3 — Kommissionens beslut — Åtgärder som ska vidtas av medlemsstaterna”

Sammanfattning – Domstolens dom (femte avdelningen) av den 11 september 2014

- Stöd som ges av en medlemsstat — Beslut i vilket kommissionen har slagit fast att ett stöd är oförenligt med den inre marknaden och ska återkrävas — Medlemsstaternas skyldigheter — Skyldighet att återkräva stöd — Räckvidd — Återställande av den tidigare rådande situationen*
(Artikel 108.2 FEUF; rådets förordning nr 659/1999, artikel 14.1)
- Stöd som ges av en medlemsstat — Återkrav av ett rättsstridigt stöd — Tillämpning av nationell rätt — Villkor — Genomförande av ett förfarande som säkerställer ett omedelbart och effektivt verkställande av kommissionens beslut — Bedömning utifrån omständigheterna i det enskilda fallet*
(Artikel 108.2 FEUF; rådets förordning nr 659/1999, artikel 14.1)
- Talan om fördragsbrott — Underlåtenhet att uppfylla skyldigheten att återkräva olagligt stöd — Grunder för försvar — Absolut omöjligt att genomföra — Bedömningskriterier — Svårt att genomföra — Skyldighet för kommissionen och medlemsstaten att samarbeta och försöka hitta en lösning som är förenlig med fördraget*
(Artikel 4.3 FEU; artikel 108.2 FEUF; rådets förordning nr 659/1999, artikel 14.3)

1. Se domen.

(se punkterna 37 och 42)

2. Unionsrätten kräver inte att den behöriga nationella myndigheten verkställer återkravet av ett olagligt stöd från mottagaren endast på grundval av kommissionens beslut om återkrav. Den berörda medlemsstaten som är skyldig att återkräva ett stöd, vilket fastställts vara oförenligt med den inre marknaden, får välja hur detta ska ske, förutsatt att de valda åtgärderna inte inverkar menligt på unionsrättens tillämplighet och verkan.

Medlemsstaternas valfrihet när det gäller de medel som ska användas för att återkräva ett sådant stöd är således begränsad, eftersom dessa medel inte får medföra att det i praktiken är omöjligt att verkställa det återkrav som föreskrivs i unionsrätten. Tillämpningen av nationella förfaranden är underställd villkoret – som återspeglar de krav som följer av effektivitetsprincipen – att förfarandena gör det möjligt att omedelbart och effektivt verkställa kommissionens beslut. Följaktligen ska frågan huruvida

den berörda medlemsstaten har valt sådana medel att den, med hänsyn till effektivitetskravet, kan anses ha uppfyllt sin skyldighet att återkräva ett stöd som förklarats vara oförenligt med den inre marknaden bedömas från fall till fall utifrån de konkreta omständigheterna i det enskilda fallet.

(se punkterna 39–41 och 43)

3. Vad gäller möjligheten att rättfärdiga ett betydande dröjsmål med att återkräva ett olagligt stöd är den enda grund som en medlemsstat, vid en talan om fördragsbrott som kommissionen väckt med stöd av artikel 108.2 FEUF, kan åberopa till sitt försvar att det föreligger ett absolut hinder för verkställighet av det ifrågavarande beslutet. Detta absoluta hinder för verkställighet kan även vara av rättslig karaktär, när det är en följd av avgöranden som meddelats av de nationella domstolarna, förutsatt att dessa avgöranden är förenliga med unionsrätten.

Om det skulle visa sig att de civilrättsliga bestämmelserna inte gör det möjligt att säkerställa att det omtvistade stödet faktiskt återkrävs, kan det således, under omständigheterna i det enskilda fallet, vara nödvändigt att underlåta att tillämpa en nationell bestämmelse och vidta andra åtgärder, då sådana åtgärder inte kan uteslutas på grund av skäl som är hänförliga till den nationella rättsordningen. I detta hänseende ålägger artikel 4.3 FEU även de nationella domstolarna en skyldighet att samarbeta lojalt med kommissionen och unionsdomstolarna. Inom ramen för detta samarbete ska de nationella domstolarna vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av unionsrätten och de ska avstå från varje åtgärd som kan äventyra fullgörandet av de mål som eftersträvas med fördraget.

Dessutom ska den nationella domstolens prövning av den formella lagenligheten av ett verkställighetsbeslut, som har fattats för att återkräva ett olagligt statligt stöd, och av frågan huruvida beslutet eventuellt ska upphävas anses vara ett uttryck för principen om ett effektivt domstolsskydd, vilken utgör en allmän unionsrättslig princip.

(se punkterna 45, 48, 49, 55 och 56)